

Informe Anual de Drogues

El consum problemàtic de cànnabis afecta 4 de cada 5 adolescents atesos a Projecte Home

- La prevenció és el factor decisiu per a frenar l'abús d'alcohol i cànnabis entre els adolescents i joves.
- En total, l'entitat atén 1.900 persones en un any, més que mai, i adverteix que no dona l'abast a l'augment de demandes d'ajuda.

Projecte Home Catalunya ha presentat aquest matí l'Informe Anual de Drogues en relació a les persones ateses l'any 2015 per l'ONG a Catalunya, en un acte fet al Col·legi de Periodistes amb motiu del Dia Internacional de la Lluita contra l'Ús Indegut i el Tràfic Il·lícit de Drogues (26 de juny).

El director de Projecte Home, el psicòleg Oriol Esculies, ha alertat que **4 de cada 5 adolescents i joves atesos per l'entitat hi acudeixen per consum problemàtic de cànnabis**. Són un 79% del total dels usuaris de 13 a 23 anys, una xifra que fa cinc anys era tan sols del 54%. L'herba (marihuana) per via fumada va substituint la resina (haixix) com a principal patró de consum. Es consumeix diàriament, tant en grup com en solitari, tot i que s'intensifica el cap de setmana. Alhora, el consum de cànnabis va associat també a un ús abusiu d'alcohol.

Entre els nois (84%) i noies (16%) atesos s'aprecia un **increment dels menors d'edat**. Si bé la mitjana d'edat és de 18 anys, ha augmentat la franja entre 13 i 17 anys, que ja representa el 44% del total.

Les dades mostren també com es veu afectat el rendiment escolar. En aquest sentit, **el 63% dels adolescents han abandonat els estudis** (entre aquests, un 58% no ha finalitzat la secundària).

D'altra banda, 1 de cada 3 presenten patologia dual, aquells casos on coexisteix a la vegada un o més consums problemàtics amb altres trastorns psicològics. La desmotivació, episodis de violència, conductes sexuals de risc així com el deteriorament i l'alta conflictivitat en les relacions socials i familiars són característiques que també s'observen en aquests nois i noies.

Segons dades dels recents "Informe Mundial de Drogues de Nacions Unides 2016" i "Informe Europeu sobre Drogues 2016", el cànnabis és, amb diferència, la droga il·legal més consumida al món i a Europa, amb un augment de la oferta i una disminució del preu de venda. Segons els resultats per a Catalunya de l'enquesta ESTUDES 2014 del Ministeri de Sanitat, el 33,7% dels estudiants catalans de 14 a 18 anys ha consumit cànnabis l'últim any, i el 23,4% els darrers trenta dies (superiors a l'any 2012, amb un 28,5% i un 17% respectivament). L'edat mitjana d'inici de consum se situa als 14,6 anys.

Sense educació i prevenció, la regulació del cànnabis és insuficient

En l'actual debat sobre l'anomenada "legalització del cànnabis", i les noves iniciatives com les de l'Ajuntament de Barcelona i altres municipis a fi de regularitzar les associacions i clubs de cànnabis, Projecte Home subratlla la necessitat que **els canvis legislatius i normatius vagin sempre acompanyats de mesures preventives eficaces que protegeixin la salut dels col·lectius més vulnerables**, especialment els menors i joves amb problemàtiques afegides (fracàs escolar, trastorns psicològics, famílies multi-problemàtiques, residència en zones geogràfiques i barris d'alt risc). Actualment, ni s'apliquen aquests programes preventius ni existeix el compromís polític d'aplicar-los; compromís que requereix d'inversió econòmica i planificació a llarg termini.

Per aquest motiu, **Projecte Home se suma a la campanya global de les Nacions Unides per al Dia Internacional, "Escolta, primer"**, una iniciativa que reclama més atenció als infants per evitar problemes amb les drogues en un futur. Si apliquem una prevenció continuada que involucri als familiars i al professorat, amb resultats demostrables i centrada en fomentar les habilitats per a fer front als riscos reals de les drogues, **podem evitar l'abús de drogues en 2 de cada 3 menors** i s'estima així un estalvi social d'almenys 30 vegades la quantitat invertida en prevenció (Oficina de Drogues de Nacions Unides, 2016). Projecte Home realitza programes preventius a escoles catalanes que han arribat a **5.265 beneficiaris el curs escolar 2015-2016**.

A Catalunya, no són públiques les dades sobre prevenció de drogues. A Espanya, només el 12% de la població escolaritzada va rebre algun tipus de programa estructurat de prevenció (800.853 alumnes respecte els 6.616.736 totals. Dades 2013, Ministeri de Sanitat). Els adolescents consideren l'educació a les escoles com la mesura més eficaç per resoldre els problemes de drogues, amb un 73,6% (la legalització del cànnabis es valora com una solució en un 31,2%). D'altra banda, els joves catalans de 14 a 18 anys perceben més perillós el tabac que el cànnabis. (Enquesta ESTUDES 2014/2015. Ministeri de Sanitat).

El perfil tipus en adults: home alcohòlic i en alt risc d'exclusió social

El perfil tipus de les persones adultes en tractament el 2015 és el d'un home de 40 anys que té l'alcohol com a substància principal, solter, resident a Barcelona, que viu amb la parella o la parella i fills, sense estudis o només amb estudis primaris i que depèn d'ajuda econòmica externa per a satisfer les seves necessitats bàsiques.

Les usuàries dones, un 12%, continuen sent minoria respecte els homes, un 88%. Es manté una situació de major invisibilitat social de les addiccions en les dones i les dificultats per accedir a un tractament degut a l'estigma social i les càrregues familiars.

La mitjana d'edat dels usuaris puja fins als 40 anys. Aquest augment confirma un **envelliment progressiu de la població drogodependent** (el 2010 la mitjana d'edat era de 35 anys), comportant que la salut física i psíquica, i la situació familiar i social es vegin més agreujades.

Un 55% de les persones ateses necessita ajuda econòmica externa per a satisfer les necessitats de manutenció i habitatge. D'altra banda, un 87% o bé no té estudis finalitzats o només estudis primaris, mentre que un 29% presenta algun trastorn psicològic afegit a la drogodependència (patologia dual).

El primer municipi de procedència és Barcelona amb un 29% dels casos, seguit de Badalona, amb un 8%. L'Hospitalet de Llobregat, Tarragona i Santa Coloma de Gramenet concentren un 3% dels casos a cada municipi.

L'alcohol es consolida com la substància que genera més demandes de tractament entre les persones adultes, amb un 45% dels casos, seguida de la cocaïna amb un 38%. L'alcoholisme sol anar acompanyat del consum d'altres drogues, principalment cocaïna i cànnabis, i té un recorregut d'anys de consum més llarg: si la mitjana d'anys de consum abans de demanar ajuda és de 10 anys, **en el cas de l'alcohol aquesta xifra augmenta fins als 18 anys**, per tant, comporta un major deteriorament i en dificulta el tractament.

L'heroïna fumada és la droga de referència per a un 8% dels casos atesos el 2015, mantenint-se en un estat minoritari i residual. El preocupant ressorgiment i proliferació del consum d'heroïna als Estats Units no s'ha transferit fins ara a Catalunya, malgrat és recomanable romandre en alerta.

Més persones ateses que mai i escalada de nous casos

Al llarg de l'any 2015 es van atendre **1.900 persones amb addiccions, la xifra més elevada en els vint anys de funcionament de l'entitat**. El nombre d'usuaris ha seguit augmentant en aquests primers sis mesos de 2016 i **a dia d'avui l'entitat té en tractament a 310 persones**, 50 persones més que l'any anterior en aquestes dates.

Aquesta escalada de nous casos posa de manifest l'existència d'una problemàtica de drogues que no minva a Catalunya. La situació més greu afecta els programes residencials de Barcelona i Montcada i Reixac, amb llistes d'espera de tres mesos; i el menjador social de Montgat, obligat a limitar-ne l'accés.

Les entitats catalanes reclamen de fa anys el dèficit històric de places residencials a Catalunya, absolutament insuficients per a atendre tota la demanda de persones amb addiccions severes, de perfil multi-problemàtic, sense recursos i que requereixen una ajuda complerta i intensiva. **"Ens trobem en una situació límit. Sentim una gran impotència de no poder acollir a tothom com es mereix**. Reclamem més atenció per part dels governs i la societat. A Catalunya, calen molts més recursos per les drogodependències. La problemàtica, sovint invisible, continua afectant milers de famílies", reivindica Oriol Esculies.

Projecte Home Catalunya (www.projectehome.cat) és una ONG catalana creada el 1995 per al tractament, la prevenció i la sensibilització de les addiccions. En aquest temps, ha atès més de 20.000 persones amb problemes de drogues. Exerceix com a ONG de caràcter consultiu davant les Nacions Unides.

Per a més informació contactar amb l'Àrea de Comunicació:

Jordi Feu. Tel. 932989875 / 619631621 jfeu@projectehome.org